

Assessment ontwikkelingspsychopathologische processen (H002095)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 4.0 **Studietijd 120 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 1)	Nederlands	Gent	werkcollege hoorcollege
----------------	------------	------	----------------------------

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Verbeken, Sandra	PP07	Verantwoordelijk lesgever
De Clercq, Barbara	PP07	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Master of Science in de psychologie(afstudeerrichting klinische psychologie)	4	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

assessment; ontwikkelingspsychopathologische aanpak; multimethod; multi-informant; handelingsgericht; kinderen; adolescenten.

Situering

Dit opleidingsonderdeel situeert zich in het blok Diagnostiek en assessment (Blok 3) en verdiept zich meer specifiek in de assessment van ontwikkelingspsychopathologische processen. Het opleidingsonderdeel sluit aan op Ontwikkelingspsychopathologie (Blok 2), en werkt voorbereidend op de opleidingsonderdelen Integratie Diagnostiek en Assessment (Blok 3), Ontwikkelingsgerichte Psychotherapie en Gevallenstudie in de Ontwikkelingsgerichte therapie (Blok 4).

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel komen volgende onderwerpen aan bod:

Hoorcolleges:

- Situering van assessment van ontwikkelingspsychopathologische (OP) processen binnen het handelingsgericht denkkader en de empirische cyclus; specifieke focus op hypothesevorming vanuit OP-modellen (link met BLOK 2) met aandacht voor dit kind in deze context
- Kadering van de jeugdzorg en situering van de psycholoog bij het werken in een multidisciplinair team: assessment door verschillende disciplines en integratie van deze informatie
- Aandachtspunten bij aanmelding en intake (o.a. motivatie, deontologie, oplossingsgericht werken en gesprekstechnieken)
- Casusconceptualisatie vanuit het OP-model bij kinderen en jongeren met o.a. depressie, angst, verslaving, suïcidaliteit, zelfverwondend gedrag
- Aandachtspunten bij het toetsen van hypothesen: o.a. belang van multi-method en multi-informant benadering
- Voorbereiden van therapieplan: probleem identificeren, doelen en behoeften formuleren.
- Relevantie van persoonlijkheidsinformatie binnen ontwikkelingspsychopathologische diagnostiek: (1) begrijpen van ontwikkelingspsychopathologie vanuit onderliggende stabiele disposities: differentiëren tussen state versus trait pathologie, (2) assessment van veerkrachtfactoren op jonge leeftijd: inschatten van hun compenserende functie

ten aanzien van bestaande kwetsbaarheden, (3) besluitvorming vanuit onderliggende bouwstenen die kinderen hebben: perspectievorming met betrekking tot wat kan er van dit kind in termen van veranderlijkheid/veranderbaarheid verwacht worden: gastcollege door Barbara De Clercq

- Assessment van omgevingsfactoren en interactie met kindfactoren, aandacht voor interculturele aspecten en diversiteit
- Aandachtspunten bij het uitwerken en schrijven van een psychodiagnostisch verslag

Practica:

- Oefeningen die ingaan op de ontwikkelingspsychopathologische benadering van een klinische vraagstelling. In deze practica zullen de inhouden die aan bod komen tijdens de hoorcolleges verder ingeoeft worden in kleinere groepen:
- Aandachtspunten bij aanmelding en intakefase, gesprekstechnieken, classificatie van klinische stoornissen (beschrijvend, dimensioneel versus categoriaal), definiëren en uitwerken van klinische vraagstelling, selectie en oefenen in afname ontwikkelingsadequate instrumenten (zelf/ouderrapportage, klinisch interview, observatie).
- Multi-method en multi-informant verzamelde data leren scoren, interpreteren en rapporteren van de resultaten.
- Getoetst integratief beeld leren opstellen, starten met opstellen therapieplan (doelen en behoeften formuleren) leren schrijven van psychodiagnostisch verslag met geïntegreerd besluit.

Begincompetenties

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op bepaalde eindcompetenties van Ontwikkelingspsychopathologie en Klinisch psychologische assessment.

Eindcompetenties

- 1 Een beginsituatie inschatten en op basis daarvan een diagnose als werkhypothese stellen.
- 2 Methoden van onderzoek in het vakgebied selecteren en afnemen.
- 3 Onderzoeksresultaten analyseren, interpreteren en terugkoppelen naar de oorspronkelijke onderzoeksvraag.
- 4 Recente vakliteratuur selecteren, bespreken en integreren in het psychodiagnostisch proces.
- 5 Een kwaliteitsvol psychodiagnostisch rapport schrijven.
- 6 Psychologiegerelateerde kennis en inzichten professioneel communiceren.
- 7 Aandacht hebben voor de eigenheid van en verschillen tussen cliënten.
- 8 Actieve deelname van de cliënt in diagnostiek bevorderen.
- 9 Eigen besluitvorming ethisch verantwoorden.
- 10 Reflecteren over de interactie tussen de psychologie en het maatschappelijk debat

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcollege: De colleges worden ondersteund met PowerPoint-presentaties en geïllustreerd met demonstraties via videomateriaal. Tevens wordt gebruik gemaakt van actuele dilemma's om het actief leren en verwerken van inzichten te bevorderen en kritisch denken te stimuleren. Lesopnames worden ter beschikking gesteld en blijven online tot na de tweede zitting.

Werkcollege: In deze werkcolleges zullen de inhouden die aan bod komen tijdens de hoorcolleges verder ingeoeft worden in kleinere groepen. Vaardigheden m.b. t. de assessment van OP-processen zullen aangeleerd, en digitale leerpaden worden ingezet om studenten verschillende leeractiviteiten te laten uitvoeren. Het opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan

wordt.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Diagnostiek bij kinderen, jongeren en gezinnen, Deel 4, specifieke klachten
Richtprijs: € 51
Optioneel: nee
Auteur : Bosmans, G., Bijttebier, P., Noens, I, & Claes, L
ISBN : 978-9-46344-151-3
Aantal pagina's : 360
Oudst bruikbare editie : 2017

Type: Handboek

Naam: Handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg en JGGZ
Richtprijs: € 39
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Auteur : Pameijer, N.K., Kramer, A. & Draaisma, N.
ISBN : 978-9-49239-866-6
Aantal pagina's : 200
Oudst bruikbare editie : 2024
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja

Type: Slides

Naam: Assessment Ontwikkelingspsychopathologische Processen
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Beschikbaar op Ufora : Ja

Referenties

Prins, P., & Braet, C. (2014). Klinische Ontwikkelingspsychologie (Herdruk).
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
Lewis, M., & Rudolph, K. (2014). Handbook of Developmental Psychopathology.
New York: Springer.
Sameroff, A., Lewis, M., & Miller, S. (Eds.) (2000). Handbook of Developmental
Psychopathology (2nd ed.). New York: Plenum Publishers

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Ondersteuning via Ufora, via e-mail of op afspraak.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Toelichting bij periodegebonden evaluatie (PE)1 en 2 (15 punten): schriftelijk
examen met open vragen

Toelichting bij niet-periodegebonden evaluatie (NPE) (5 punten):

- Vorm: werkstuk waarin de student aantoont in staat te zijn om multi-methodisch
en multi-informant verzamelde assessmentgegevens te scoren, interpreteren en
integreren binnen een psychodiagnostisch verslag

- Deelname en actieve participatie aan alle practica geldt als voorwaarde om te
kunnen slagen voor het vak. Bij gewettigde afwezigheid wordt een alternatief
voorzien. Bij gewettigde afwezigheid voor de meerderheid van de practica, bij
ongewettigde afwezigheid en/of bij gebrek aan actieve participatie behoudt de
lesgever de eindverantwoordelijkheid om dit te verrekenen in de score voor de

permanente evaluatie.

-Mogelijkheid tot herwerking van het werkstuk in tweede zitting op basis van feedback na eerste zitting

-Wie in 1e zit slaagt voor het schriftelijk examen en niet voor het werkstuk, herwerkt in 2e zit het werkstuk

-Wie in 1e zit niet slaagt voor het schriftelijk examen en niet voor het werkstuk, doet in 2e zit het schriftelijk examen en herwerkt het werkstuk

-Wie in 1e zit niet slaagt voor het schriftelijk examen en wel voor het werkstuk, doet in 2e zit het schriftelijk examen

Eindscoreberekening

De periodegebonden evaluatie telt mee voor 75 % en niet-periodegebonden evaluatie voor 25 %.

Deelresultaten waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond.

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Het eindcijfer is het gewogen gemiddelde van de verschillende onderdelen.

Studenten kunnen voor dit opleidingsonderdeel enkel slagen wanneer ze voor alle onderdelen minimum 10/20 behalen.

Wanneer studenten voor minstens één van de onderdelen minder dan 10/20 behalen dan gelden onderstaande regels:

- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie een 8/20 of 9/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer, nl. 9/20.
- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie minder dan 8/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 8 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer, nl. 7/20.